

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «КРИМІНАЛІСТИКА»

ТЕМА

ТАКТИКА ПРЕД'ЯВЛЕННЯ
ДЛЯ ВПІЗНАННЯ

РОЗРОБНИК: доцент кафедри
криміналістики та судової медицини НАВС,
кандидат юридичних наук

Антощук Андрій Олександрович

ПЛАН

```
graph LR; PLAN((ПЛАН)) --> S1[1. Загальні положення пред'явлення для впізнання]; PLAN --> S2[2. Підготовка до пред'явлення для впізнання]; PLAN --> S3[3. Робочий етап окремих видів пред'явлення для впізнання]; PLAN --> S4[4. Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання];
```

1.

Загальні положення пред'явлення для впізнання

2.

Підготовка до пред'явлення для впізнання

3.

Робочий етап окремих видів пред'явлення для впізнання

4.

Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ

ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ – ЦЕ СЛІДЧА (РОЗШУКОВА) ДІЯ, ЯКА ПОЛЯГАЄ У ДЕМОНСТРАЦІЇ ПОТЕРПІЛОМУ, СВІДКУ АБО ПІДОЗРЮВАНОМУ В ПЕРЕДБАЧЕНОМУ ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ ОБ'ЄКТА, ЯКИЙ, ЗА ВЕРСІЄЮ СУБ'ЄКТА РОЗСЛІДУВАННЯ, ОСОБА СПОСТЕРІГАЛА РАНІШЕ ТА ЗБЕРЕГЛА У ПАМ'ЯТІ ЙОГО ОБРАЗ, З МЕТОЮ ВСТАНОВЛЕННЯ ЙОГО ТОТОЖНОСТІ.

Класифікація пред'явлення для впізнання

- залежно від процесуального порядку проведення:

□ пред'явлення особи для впізнання (ст. 228 КПК України)

□ проведення впізнання осіб чи речей у режимі відео конференції (ч. 4 ст. 232 КПК України)

□ пред'явлення трупа для впізнання (ст. 230 КПК України)

□ пред'явлення речей для впізнання (ст. 229 КПК України)

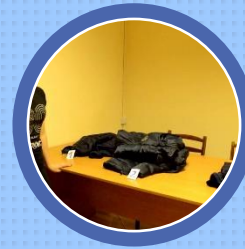
Класифікація пред'явлення для впізнання

- Залежно від природи об'єктів, що пред'являються:

впізнання особи

впізнання трупу

впізнання речей

Класифікація пред'явлення для впізнання

- За формою об'єктів, що пред'являються для впізнання:

впізнання об'єкта в натурі

впізнання об'єкта за його матеріально фіксованим відображенням

Пред'явлення для впізнання особи за формою проведення поділяється на:

впізнання в умовах візуального спостереження

впізнання в умовах позавізуального та аудіоспостереження

Підстави для проведення пред'явлення для впізнання

1) особа раніше спостерігала об'єкт, що пред'являється для впізнання, за обставин, пов'язаних з розслідуваною подією;

2) загальні та окремі ідентифікаційні ознаки об'єкта впізнання збереглися у пам'яті особи, яка впізнає;

3) особа заявляє під час допиту, що зможе впізнати даний об'єкт.

2. ПІДГОТОВКА ДО ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ

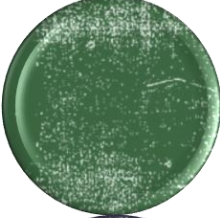
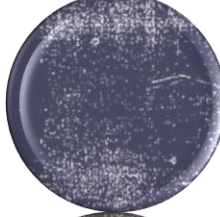
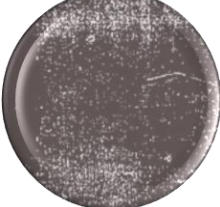

Комплекс заходів при підготовці
до проведення пред'явлення для
впізнання:

1. попередній допит особи, яка впізнає (ст. ст. 228–230 КПК України);
2. підбір об'єктів, серед яких буде пред'являтися об'єкт впізнання;
3. визначення місця і умов проведення пред'явлення для впізнання;
4. визначення та підбір необхідних учасників пред'явлення для впізнання;
5. визначення необхідного комплексу науково-технічних засобів.

1. ПОПЕРЕДНІЙ ДОПИТ ОСОБИ, ЯКА ВПІЗНАЄ.

Під час допиту особи необхідно з'ясувати:

- → *обставини та об'єктивні фактори спостереження*
- → *загальні та окремі (особливі) ознаки об'єкта впізнання*
- → *психологічний стан особи, яка впізнає, в момент спостереження за об'єктом впізнання*
- → *особливості фізіологічного стану особи, яка впізнає*

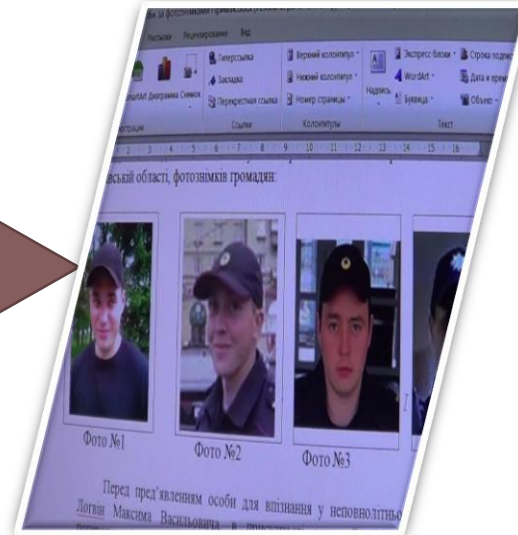

2. ПІДБІР ОБ'ЄКТІВ, СЕРЕД ЯКИХ БУДЕ ПРЕД'ЯВЛЯТИСЯ ОБ'ЄКТ ВПІЗНАННЯ

З метою забезпечення неупередженості кримінального провадження, й відповідно до п. 2 ст. 228 КПК України, особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

Такі ж умови для впізнання особи за фотознімками та матеріалами відеозапису. Фотознімок з особою, яка підлягає впізнанню, повинен пред'являтися особі, яка впізнає разом з іншими фотознімками в кількості не менше трьох. При чому як самі фотознімки, так і особи, що зображені на них, не повинні мати різких відмінностей за зовнішніми ознаками, якістю зображення тощо, що суттєво впливають на сприйняття зображення.

Якщо речі існують лише в єдиному екземплярі, або дуже громіздкі, які які не можна пред'явити серед інших однорідних, тому, в таких випадках речі пред'являються для впізнання в одному екземплярі (ч. 3 ст. 229 КПК України).

3. ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ І УМОВ ПРОВЕДЕННЯ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ.

У більшості випадків місцем пред'явлення для впізнання є кабінет слідчого або інше окреме приміщення територіального підрозділу правоохоронного органу.

Для забезпечення безпеки осіб, впізнання може проводитися за умов поза візуального контакту між особою, яка впізнає, та особами, що пред'являються для впізнання (за голосом завжди - поза візуальним спостереженням (ч. 9 ст. 228 КПК України).

**4. Визначення необхідних учасників
пред'явлення для впізнання**

Статисти

**Не менше двох
ПОНЯТИХ**

**Спеціаліст
(за необхідності -
законний
представник, педагог,
психолог або у разі
необхідності - лікар)**

**5. Визначення
необхідного комплексу
науково-технічних
засобів.**

Як правило, це засоби технічної фіксації (відео-, аудіо- та фотофіксації) ходу та результатів пред'явлення для впізнання. В окремих випадках виникає потреба в додаткових засобах освітлення, засобах зв'язку тощо.

Залучення понять при проведенні пред'явлення для впізнання:

- При пред'явленні особи, трупа чи речі для впізнання участь не менше двох понять є обов'язковою. Винятками є випадки застосування безперервного відеозапису ходу проведення цієї слідчої (розшукової) дії (ч. 7 ст. 223 КПК України).

Понятими не можуть бути: неповнолітні та малолітні особи; особи, які мають певні фізичні або психічні вади; іноземці; особи без визначеного місця проживання або тих, які проживають на далекій відстані від місця проведення досудового слідства; громадяни, яким знайомі особи, що пред'являються для впізнання; особи, які затримані за вчинення дрібних адміністративних правопорушень.

- Необхідно враховувати, що у випадку пред'явлення особи для впізнання поза візуальним та аудіоспостереженням слідчому рекомендується залучати **не менше чотирьох понять**, два з яких будуть перебувати в приміщенні, де знаходиться особа, яка пред'являється для впізнання, два – в приміщенні з особою, яка впізнає.

A hand is shown placing a wooden block on top of a staircase-like structure of wooden blocks. The blocks are arranged in a descending staircase pattern from the bottom left towards the top right. The background is a plain, light-colored surface.

3. РОБОЧИЙ ЕТАП ОКРЕМИХ ВИДІВ

**ПРЕД'ЯВЛЕННЯ
ДЛЯ ВПІЗНАННЯ**

Пред'явлення особи в натурі.

Пред'явлення для впізнання особи складається з таких послідовних дій:

1) після допиту суб'єкта впізнання слідчий видаляє його з робочого кабінету та запрошує понятих, статистів й інших учасників даної слідчої (розшукової) дії;

2) усім присутнім слідчий повинен роз'яснити їх права та обов'язки, а також мету, задачі та порядок проведення впізнання;

3) після інструктажу слідчий розміщує понятих, щоб їм було зручно спостерігати за усім перебігом слідчої (розшукової) дії, після чого просить помічника ввести особу, яка підлягає впізнанню;

4) особі, яка підлягає впізнанню, слідчий роз'яснює зміст слідчої (розшукової) дії, її права та пропонує зайняти будь-яке місце за власним вибором серед статистів;

5) після того як особа, яка підлягає впізнанню, зайняла місце серед статистів, слідчий повинен зафіксувати таке розташування у протоколі або за допомогою технічних засобів;

6) до кабінету слідчого або спеціально обладнаної кімнати, одним із понятих запрошується особа, яка буде впізнавати;

7) свідок або потерпілий попереджаються про кримінальну відповідальність (ст. 384 та ст. 385 КК України);

8) після цього у особи, яка впізнає, з'ясовують, чи задовольняють її умови даної слідчої (розшукової) дії, чи добре їй видно зовнішні ознаки, прикмети осіб, яких пред'являють для впізнання;

9) при позитивній відповіді слідчий пропонує особі, яка впізнає, подивитися на групу людей та вказати на особу, яку вона спостерігала або раніше зустрічала і запам'ятала (де і за яких обставин), та пояснити, за якими ознаками її впізнано;

При пред'явленні особи для впізнання за голосом повинні бути створені певні умови:

ПРЕД'ЯВЛЕННІ ТРУПА ДЛЯ ВПІЗНАННЯ МОЖЕ ВИНΙΚАТИ В ДВОХ ТИПОВИХ СИТУАЦІЯХ:

1) безпосередньо
на місці
виявлення трупу;

2) в приміщенні, де
зберігається труп (морг,
бюро судово-медичної
експертизи тощо).

Пред'явлення трупа для впізнання слід проводити в тому одязі, що є на ньому. Пред'явленню трупу для впізнання повинен передувати так званий **«туалет» трупа**

ПРИ **ПРЕД'ЯВЛЕННІ РЕЧЕЙ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ** РОЗКЛАДАЮТЬСЯ ПОНЯТИМИ НА РІВНІЙ ПОВЕРХНІ В ДОБРЕ ОСВІТЛЕНОМУ МІСЦІ. БІЛЯ КОЖНОЇ РЕЧІ КЛАДЕТЬСЯ БИРКА З ПОРЯДКОВИМ НОМЕРОМ.

В певних випадках, передбачених ч. 1 ст. 232 КПК України впізнання осіб чи речей під час досудового розслідування можуть бути проведені у режимі **відеоконференції**.

4. Фіксація козу
і результатів
през'авлення гра
вмізнання

Протокол складається із трьох частин:
вступної, описової і заключної.

Хід і результати
пред'явлення для впізнання
фіксуються в протоколі,
який складається
відповідно до вимог,
передбачених у статтями
103–107, 231 КПК України, під
час його проведення або
безпосередньо після
закінчення.

Показання особи, яка здійснює
впізнання, доцільно **заносити до**
протоколу дослівно. При цьому
особливо точно мають бути вказані
ті ознаки і прикмети, за якими
особа, яка впізнає, впізнала об'єкт.

ЯКЩО В ХОДІ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ
ДЛЯ ВПІЗНАННЯ
ЗАСТОСОВУВАЛИСЯ **ТЕХНІЧНІ
ЗАСОБИ ФІКСАЦІЇ**, ДО
ПРОТОКОЛУ ЗАНОСИТЬСЯ
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТЕ, ЩО
ОСОБИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У
СЛІДЧІЙ (РОЗШУКОВІЙ) ДІЇ,
**ЗАЗДАЛЕГІДЬ
ПОВІДОМЛЕНІ ПРО ЇХ
ЗАСТОСУВАННЯ,
ЗАЗНАЧАЮТЬСЯ
ХАРАКТЕРИСТИКИ
ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ФІКСАЦІЇ
ТА НОСІЇВ ІНФОРМАЦІЇ,
УМОВИ ТА ПОРЯДОК ЇХ
ВИКОРИСТАННЯ, А ДО
ПРОТОКОЛУ ДОЛУЧАЮТЬСЯ
ДОДАТКИ
(СТ. 105 КПК УКРАЇНИ)**

